

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת בכירה רונית פינצ'וק אלט

תובעים ד"ר יצחק יעקב ליבנה
ע"י ב"כ עו"ד צביקה שטוירמן

נגד

נתבעים 1. ליגמנט בע"מ
2. גדעון הכט
ע"י ב"כ עו"ד אריאל פופר

פסק דין

לפני תביעה בעילות של לשון הרע ורשלנות בגין פרסום המתייחס לתובע באתר אינטרנט.

א. רקע עובדתי

1. התובע היה בעת הרלוונטית לתביעה מנהל מערך רפואת השיניים בקופת חולים "מאוחדת" מזה כ- 20 שנים.

2. הנתבעת 1 (להלן: "הנתבעת") הייתה בעלים ומפעיל של אתר אינטרנט "infodent" (להלן: "האתר"), והנתבע 2 (להלן: "הנתבע") היה בעל השליטה ומנהלה של הנתבעת.

3. ביום 8.11.10 קיבלה פרסום ברעש גדול פרשת שחיתות בקופת חולים אוחדת (להלן: "קופת החולים"), כאשר באותו בקר פשטו חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה על משרדי קופת החולים ועצרו אחד מבכיריה ושלשה עובדים נוספים, בחשד לעבירות שוחד, מרמה והטיית מכרזים (להלן: "הפרשה").

4. בימים 15.11.10 ו- 16.11.10 התפרסמו כתבות אודות דו"ח הביקורת של מבקר המדינה בדבר התנהלות הנהלת קופת החולים וטענות לשחיתות בהתנהלות חלק מהנהלתה. בממצאי מבקר המדינה לא הוזכר שמו של התובע כמי שמעורב בדרך כלשהי בפרשה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

5. סמוך לכך נעשה פרסום באתר המתייחס לכהונתו רבת השנים של התובע בתפקידו בקופת החולים וכן לפרשה.

ב. טענות הצדדים

טענות התובע

6. את הכתבה נשוא התובענה יש לקרוא על רקע הנסיבות החיצוניות, קרי: פרסום הפרשה, שהיו בעת פרסומה.

7. בנובמבר 2010 מסרו חבריו למקצוע של התובע כי הנתבעים פרסמו, על רקע הפרשה, כתבה באתר בדבר שחיתויות נטענות בקופת החולים וכי לכתבה שרבבו גם את שמו של התובע (להלן: "הכתבה").

8. התובע נכנס לאתר האינטרנט ביום 14.11.10 ונדהם לגלות שבעמוד הבית של האתר מופיעה הכותרת "ד"ר יצחק ליבנה מנהל שירותי רפואת שיניים במאוחדת – עד מתי?" ומתחת לכותרת מופיעה תמונה סרקסטית, שאינה של התובע, מבלי לציין כי המצולם אינו התובע. התמונה מדמה את התובע לליצן ושמה אותו ללעג ולקלס.

9. בגוף הכתבה נכתב "למה לכבס מילים, מדוע לא מחליפים את ההנהגה? מה קורה במאוחדת שרופא שיניים נדבק לכיסאו כמעט 20 שנה?", "אבל בקופה שבה למנכ"ל ול(ב)עלי תפקיד אחר יש היסטוריה של שחיתות אין זמן להתעסק בשינויים, הם כל הזמן בדיונים עם עו"ד...ד"ר" ובהמשך: "ד"ר ליבנה אתה לא צריך לדאוג החגיגה תמשיך ואתה יכול להמשיך להצמיד את הקופה לחוף מבטחים".

10. התובע טוען כי הדברים שלעיל מהווים לשון הרע, וכי במסגרת הכתבה זרעו הנתבעים במזיד ובמתכוון אמירות פוגעניות ושקריות כנגד התובע, תוך קשירת התובע, במפורש או ברמיזה עבה, בשחיתויות הנטענות והמוכחות המיוחסות לאשר אירע לכאורה במסגרת קופת החולים. בעשותם כן, הכניסו הנתבעים את התובע, תוך ניצול העליהם התקשורית שהיה סביב פרשת קופת חולים, ל"רשימת המושחתים" בה, וכי כחלק מהשחיתות הוא נהנה לכהן בתפקידו שנים רבות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

11. זאת ועוד, בפתיח נכתב כי קופת החולים הייתה קופת החולים המובילה לפני כ- 20 שנים והידרדרה, וכיום היא אינה מבין המובילות, לרבות מערך רפואת השיניים אותו מנהל התובע.

12. הלשון שננקטה "נדבק לכיסאו" היא לשון בעלת קונוטציה שלילית. במטרה להכפיש את התובע ולהציגו כמי שלקח חלק בשחיתויות הנטענות ואף נהנה מהן צוין: "ד"ר ליבנה אתה לא צריך לדאוג החגיגה תמשיך ואתה יכול להמשיך להצעיד את הקופה לחוף מבטחים..." כשהכוונה בסרקזם מופגן היא לדרדור קופת החולים ומערך רפואת השיניים.

13. הכתבה הציגה את התובע באור שלילי, וייחסה לו שחיתות חמורה. הכותבים לא פנו לתובע לקבלת תגובה ולא בדקו את העובדות בדרך אחרת. חומרה מיוחדת הייתה בפרסום הכתבה תוך ניצול האווירה הציבורית הקשה ששררה בכל הנוגע לשחיתות ציבורית ודו"ח מבקר המדינה בדבר שחיתות לכאורה בקופת החולים. מהכתבה ניתן להבין כאילו הסיבה היחידה שבשלה מכהן התובע בתפקידו מזה 20 שנה היא אותה שחיתות, וכאילו הדרדר מערך רפואת השיניים בשל אותה שחיתות שדבקה בתובע.

14. הכתבה הופיעה באתר האינטרנט, ועוד בעמוד הבית מיום 8.11.10 ועד ליום 13.12.10, למרות שבנתיים היו פרשיות אחרות ולא הייתה לפרסום עוד חשיבות חדשותית.

15. ביום 5.12.10 פנה התובע אל הנתבעים בדרישה להסיר את הכתבה ולפצות אותו בסכום של 100,000 ₪ בגין הוצאת לשון הרע, כן דרש התובע לדעת פרטי זהות הכותב. הנתבעים לא נענו לדרישה ובמסגרת הליכים מקדמיים הודו בתצהיר מיום 6.5.13 כי השמידו את הודעת הדואר האלקטרוני ופרטי שולח הודעת הדואר שבאמצעותה נשלחה הכתבה. התנהגות רשלנית זו גרמה לתובע נזק ראייתי. הנתבע פנה לתובע והציע להסיר את הכתבה ובכך לסיים את המחלוקת בין הצדדים ומסר איום מרומז לפיו טוב יעשה התובע אם יוותר על דרישתו לפיצוי כספי.

16. מאחר והכתבה לא הוסרה פנה התובע פעם נוספת ביום 26.12.10 בדרישה להסרת הכתבה. בתגובה הציע הנתבע לפצות את התובע על ידי תרומה של 1,000 ₪ לכל עמותה שעוסקת בעזרה לזולת ומתן במה לתובע להביע את דעותיו והישגיו, אולם הכתבה המשיכה להתפרסם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

17. ניתן היה למצוא את הכתבה גם לאחר שהוסרה מהאתר, באמצעות מנוע החיפוש של גוגל
במשך שנה.
18. לפיכך הגיש התובע את התביעה על סך של 141,000 ₪ בהתאם לסעיף 7א' לחוק איסור לשון
הרע התשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק") ולהוצאת צו מניעה קבוע האוסר לפרסם את הכתבה
לרבות ההפניות לה.
19. בסיכומיו הוסיף התובע, בין היתר:
20. בראש הכתבה צוין "מאת infodent", ובסופה צוין שמו של כותב הכתבה שבחר להישאר
עלום שם כ"שמור במערכת" וראשי התיבות של שמו הם "ה.ל.", ובכך העניקו לכתבה נופח
של אמינות ומשקל כאילו מערכת אתר האינטרנט באה בדברים עם הכותב, בחנה את
הכתבה ואישרה את תוכנה ואת העלאתה לאתר.
21. מהכתבה כולה, על רקע המועד בו פורסמה, מתקבל רושם קשה כי התובע הוא חלק מאותה
שחיתות שפשטה בקופה וכי רק בגלל שחיתות זו הוא "נדבק לכיסא כמעט 20 שנה".
22. הנתבעים לא ציינו בכתבה ראייה כלשהי להידרדרות מערך רפואת השיניים בקופה ולפועלו
של התובע. כן לא ציינו הנתבעים ראייה לכך שקופת החולים הייתה מובילה לפני 20 שנה
והידרדרה וכיום אינה מבין המובילות לרבות מערך רפואת השיניים אותו מנהל התובע.
23. באזכור בכתבה לפרשיית השחיתות, קישרו הנתבעים בין מעשי השחיתות המיוחסים
למנכ"ל וכמה חברי הנהלה ממלאי תפקידים בכירים ויצרו את הרושם שגם התובע הוא
חלק מאותם בעלי תפקידים בכירים הנגועים בשחיתות
24. לא בכדי העלו את הכתבה סמוך לפרסום דו"ח מבקר המדינה.
25. הנתבעים לא טענו שהעובדות שבכתבה אמת ולא טענו לאמת דיברתי וקשירת התובע
לשחיתויות שבהתנהלות מאוחדת לא נתמכה בשום ראיה, לא בכתבה ולא במהלך ניהול
התיק.
26. הדברים לא הוצגו כהבעת דעה אלא כעובדות וכך הם נתפסים בעיני הקורא הסביר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

27. הנתבעים הודו שקיימו סינון על התוכן שהועלה לאתר, ולמרות זאת אפשרו העלאת הפרסום נשוא התביעה לאתר שהמאפיינים שלו זהים לאלו של עיתון.
28. הנתבעים בחרו להסתיר את זהותו ופרטיו של כותב הכתבה.
29. הכתבה חרגה מכל הסביר בנוסחה ובזיקתה לאירועי פרסום דו"ח מבקר המדינה.
30. מקום בו מפרסם לשון הרע מייחס לניזוק מעשים בעלי גוון פלילי, הנטל המוטל עליו להוכחת אמיתות הדברים כבד וגבוה יותר.
31. הנתבעים הם שביצעו למעשה את הפרסום, והם אינם חוסים תחת איזו מהגנות החוק.
32. הנתבעים לא הוכיחו הגנה של הבעת דעה על התנהגות התובע בקשר לעניין ציבורי שעה שלא טענו לאמת הפרסום ביחס להתנהגות התובע כמעורב בשחיתות.
33. הנתבעים פעלו בחוסר תום לב, בין היתר בכך שנמנעו מלהפעיל מנגנון פיקוח ובקרה, אפשרו העלאת הכתבה, נמנעו מלהסיר אותה מהאתר כחודש ולאחר מכן להסירה ממנועי החיפוש כשנה, פעלו בזדון לרמוס את שמו הטוב, לא פנו לתובע טרם פרסום הכתבה ולא בדקו דבר אודותיו טרם הפרסום.
34. כוונת הזדון לפגוע מתחדדת לאור כתבה שנייה שפרסמו הנתבעים בנוגע לתביעה (ת/4). מפרסום זה עולה ניחוח מאיים כשכתבו "טוב יעשה הדוקטור אם יחשוב היטב האם זו הדרך הראויה לנהל מאבק על שמו הטוב".
35. הנתבעים גרמו לתובע נזק ראייתי בכך שסירבו לגלות מיהו כותב הכתבה ומהיכן היא נשלחה אף שיכלו בנקל לאתר את פרטיו של שולח הכתבה או לחילופין להעיד את אלה שהמידע היה ברשותם וכגרסתם אינו עוד בידם.
36. ככל שהשמידו את הכתבה עשו כן במזיד.

טענות הנתבעים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11-02-42314 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

37. התביעה קנטרנית וחסרת יסוד. מדובר באיש ציבור הרודף אחר שררה וכבוד ומנסה להלך אימים על מי שמבקש להעביר ביקורת. מטרת התביעה היא "סתירת פיות" ומניעת ביקורת על פעילותו הציבורית.

38. קבלת התביעה תיצור מצב אבסורדי בו לא ניתן לקיים פלטפורמות אינטרנטיות שכן מפעיליהן יהיו חשופים לתביעות בקשר לתכנים שמועלים תדיר לאינטרנט על ידי גולשים.

39. אין בפרסום משום לשון הרע כלפי התובע.

40. האתר הוא אתר פתוח לכל רופאי השיניים וניתן לפרסם בו מאמרים, לבנות אתר, לפרסם מרפאה וכו'. מטרת האתר לתת מענה לרופאי השיניים וכן לספק מידע לציבור הרופאים ולקהל הרחב המתעניין בתחום רפואת השיניים.

41. האתר אינו אמצעי תקשורת כהגדרתו בחוק והוא במה אינטרנטית להבעת דעות, לפרסום, פורטל בתחום רפואת השיניים.

42. הנתבעים אינם מפעילים בפועל, אינם אחראים לפרסומים ואינם מי שאישרו פרסום הכתבה באתר.

43. הנתבע הוא רופא שיניים שהקים את הנתבעת, המפעילה אתר לציבור רופאי השיניים, בו כל אדם ובכלל זאת כלל רופאי השיניים יכולים להיכנס לאתר ולפרסם מאמר מכל סוג לפי רצונם.

44. הפרשה לגבי קופת החולים עוררה שיח ציבורי, ויש מקום לביקורת באתר, הגם שהדבר לא היה ביוזמתם או בהוראתם של הנתבעים.

45. התנהלות של קופת החולים זכתה לביקורת חמורה מאת מבקר המדינה שכתב "תמונה המצטיירת מממצאי הביקורת, הנוגעים לתפקודה של הקופה במשך שנים לא מעטות, מצביעה על תרבות ארגונית קלוקלת הנמשכת זה שנים, ועל חריגות חמורות מכללי מנהל תקין וליקויים המעוררים חשש לזילות כספי הציבור, ובמקרים מסוימים אף חשש לפגיעה בטוהר המידות"; וכן: "חריגות וליקויים אלה התאפשרו בשל כשל ניהולי מתמשך של כלל מערכי הקופה – המוסדות המפקחים ודרגי הניהול הבכירים".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 46. הדברים הגיעו לכדי הכנת כתבי אישום נגד בכירי קופת החולים ועוררו שיח ציבורי נרחב
- 2 אודות הקופה, בכירה והנהלתה. התנהלות בכירי הקופה, שהתובע מצוי ביניהם, אף אם
- 3 התובע עצמו לא נחשד בשחיתות.
- 4
- 5 47. הנתבעים לא כתבו ולא פרסמו את הכתבה ולא הייתה להם כל כוונה לפגוע באדם, ועל אחת
- 6 כמה וכמה בקולגה.
- 7
- 8 48. לנתבעים אין ידיעה אודות פרטי המשתמשים, זהותם, האם הכינויים מתייחסים לגולש
- 9 אחד או לגולשים רבים או כל פרט אחר אודות המשתמשים. האתר פתוח לציבור הגולשים
- 10 באינטרנט והנתבעים אינם חוסמים רישום משתמשים ואינם נוטלים פרטים חסויים
- 11 ואישיים מאת המשתמשים באתר.
- 12
- 13 49. הפרסומים שנעשו על ידי משתמשים ולא על ידי הנתבעים, הוסרו על ידי הנתבעים מיד עם
- 14 דרישתו של התובע.
- 15
- 16 50. פרשנות של התובע לנראה ולנאמר באתר היא פרשנות סובייקטיבית, ולדעת הנתבעים אין
- 17 בדברים משום הוצאת לשון הרע.
- 18
- 19 51. הנתבעים לא "זרעו" דבר באתר ולא "קצרו" פירות מהאמור בו.
- 20
- 21 52. אין באתר רמיזה ובוודאי שאין הכפשה של הנתבע. לכל היותר יש ביקורת לגיטימית על
- 22 התובע, על כהונתו הממושכת בתפקיד ללא החלפה וביקורת על התנהלות קופת החולים.
- 23
- 24 53. העוסק בפעילות ציבורית צריך להיות חשוף לביקורת ציבורית.
- 25
- 26 54. לא קיימת הייתה כוונה כלשהי בהותרת הפרסום באתר משך למעלה מחודש. באתר
- 27 פרסומים נוספות ומאמרי ביקורת המצויים בו למעלה מחודש.
- 28
- 29 55. הנתבעים לא הודו כי השמידו את הודעת הדואר האלקטרוני. הנתבעת עושה שימוש
- 30 בשירותי שרת חיצוני ובבדיקה באותה חברת שרתים לא ניתן היה לאתר את כותב המאמר,
- 31 במיוחד שפנייתו של התובע נעשתה זמן רב לאחר שהכתבה הוסרה מהאתר. התובע לא דרש
- 32 מהנתבעת לשמור עבורו פרטים כאלו ואחרים. ספק אם לאור הוראות הדין, מוסמכת
- 33 הנתבעת לשמור מאגר מידע של כתובות דואר אלקטרוני, וספק אם הדבר ישים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11-02-42314 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

56. לא נגרם לתובע כל נזק ראייתי.

57. הנתבעים לא הכירו באחריותם כלפי התובע ולא איימו עליו.

58. למעלה מהצורך הנתבעים מחקו את הכתבה.

59. ככל שהייתה העתקה של הפרסום באתרים אחרים, דבר המוכחש, מדובר בחלק אינהרנטי של עולם האינטרנט והנתבעים אינם אחראים להפצה ויראלית של תכנים.

60. הבעת ביקורת על גבי במות ציבורי ופלטפורמות אינטרנטיות הנה חלק מחייה של רשת האינטרנט.

61. אין לפסוק לתובע סעד כלשהו לרבות סעדים של צווי עשה או צווי מניעה. מדובר בסעדים תאורטיים, בלתי מעשיים שאינם בסמכות בית המשפט.

ג. דיון והכרעה

62. מטעם התובע העידה ד"ר אסתר קליינשטיין, ד"ר אלכס ברוורמן והתובע עצמו. מטעם הנתבע, העיד הוא עצמו.

63. התובע בעדותו חזר על טענותיו שבכתב התביעה והוסיף ופירט עליהן.

64. בחקירתו הנגדית העיד כי היה מנהל מערך השיניים מדצמבר 1989 ועד ספטמבר 2014. על פי עדותו מעליו כמנהל מערך רפואת השיניים היה מנהל אגף רפואה ומעליו מנכ"ל.

65. התובע ובא כוחו אישרו כי נכון להיות לא נמצא הפרסום בגוגל (עמ' 10 ש' 14 – 16 לפרוטוקול). והתובע אישר כי כבר שנה לפני עדותו לא הופיע עוד פרסום כאמור (עמ' 10 ש' 19 – 20 לפרוטוקול).

66. כן העיד התובע כי הוא מכיר את הנתבע משנת 1990 וכי לא היה ביניהם סכסוך כלשהו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 11-02-42314 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

67. התובע העיד שלא הכיר את האתר לפני שחבריו סיפרו לו על הפרסום. בעקבות זאת הוא נכנס לאתר במשך תקופה מסוימת. התובע לא בדק אם משתמש באתר יכול להעלות אליו תכנים. כן העיד כי לא מצא לנכון להעלות תגובה לפרסום שבאתר שכן לא מצא לנכון להתעמת על גבי האתר עם מי ששמיץ אותו.

68. התובע העיד כי הוא אינו חולק על כך שניתן לבקר את העובדה שהוא משמש בתפקידו 20 שנים, אלא שלשיטתו הבעיה הייתה שכרכו את שמו בשחיתות בקופה ובכך עשו אותו לחלק מעדת המושחתים שמנהל את הקופה.

69. שני העדים הנוספים שזימן התובע מסרו תצהירים דומים מאוד ולפיהם, בין היתר מייד לאחר שראו את הכתבה התקשרו לתובע ומסרו לו על הפרסום והאחרון הופתע לשמוע על כך.

70. הנתבע העיד ואמיר גלבוע, שניהל בפועל את האתר, לא יכלו לדעת מראש מה התוכן שעתידיים להעלות המשתמשים ולא הייתה להם אפשרות למנוע או לחסום משתמשים מלהעלות מידע או תכנים כלשהם, אך יכלו להסיר תכנים. עד לאירוע נשוא התביעה לא הייתה כל דרישה להסיר פרסום כלשהו.

71. כן העיד התובע כי מאחר והתכנים אינם מכניסים הכנסות, ומאחר והפלטפורמה נועדה לשמש כבמה ציבורית לרופאי השיניים והעוסקים בתחום, הם היו פתוחים לקבל כל פנייה של כל מי שמרגיש כי נפגע מהפרסומים ואם היו נעשות פניות (ולא היו כאלה) להסיר פרסומים, הם היו מסירים אותן.

72. האתר אוחסן בשרת חיצוני אצל חברת שרתים בשם EVOLUTION שפרטיה נמסרו לב"כ התובע. לנתבעת היה קישור ממוחשב ממחשב במשרדי החברה אל חברת השרתים וכך יכלו לנהל את הפורטל, להסיר תכנים, להעלות תכנים וכו'.

73. המשתמשים לא נדרשו למסור פרטים אישיים והנתבעים לא ניהלו מאגר של משתמשים.

74. הפרסום לא נכתב על ידי הנתבע או מי מטעמו, אלא הועלה לאתר על ידי משתמש שפרטיו אינם ידועים לו. המפרסם העביר ביקורת לגיטימית על אורך כהונתו של התובע באותו תפקיד ציבורי. בתגובות לפרסום היו שהסכימו עם הביקורת והיו שהגנו על התובע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

75. הנתבע העיד כי אין לו דבר נגד התובע. כל שהיה ביניהם הוא היכרות שטחית לפני שנים רבות. כן לעדותו, הייתה לו בעבר הערכה כלפי תפקודו של התובע.
76. רק כחודשיים לאחר הפרסום קיבל פנייה מעו"ד של התובע, בפנייה משתלחת ובוטה. מיד לאחר קבלת המכתב נמסרה הוראה לחבר השרתים להסיר את הפרסום והוא הוסר במלואו מהאתר וממחשב החברה.
77. בעקבות התביעה פנה הנתבע אל חברת השרתים כדי לקבל את פרטי הגולש, אך הדבר לא ניתן לביצוע. הנתבע מסר לב"כ התובע את פרטי חברת השרתים ואישר לפנות אליה על מנת לקבל מידע אודות הגולש ככל שישנו.
78. אין מדובר בכתבה מקצועית המועילת לאתר באמצעות כותבים מקצועיים אלא ב"פוסט" שמועלה על ידי משתמש ואינו עובר ביקורת, אך על המשתמש לעמוד בכללים, ואם ישנה תלונה, ה"פוסט" מוסר לאתגר, בין אם התלונה צודקת לדעתם ובין אם לאו.
79. הנתבע העיד כי אכן בפרסום למעלה " מאת INFODENT" וכי שם הכותב שמור במערכת, אולם אלה היו חלק מ"התבנית" של פרסום "פוסט".
80. בפרסום המהווה עילת התביעה נכתב בכותרת "ד"ר יצחק ליבנה מנהל שירותי רפואת שיניים במאוחדת – עד מתי?" ומתחת לכותרת הופיעה קריקטורה, שאינה של התובע, ובגוף הכתבה נכתב: "למה לכבס מילים, מדוע לא מחליפים את ההנהגה? מה קורה במאוחדת שרופא שיניים נדבק לכסאו כמעט 20 שנה?", "אבל בקופה שבה למנכ"ל ול(ב)עלי תפקיד אחר יש היסטוריה של שחיתות אין זמן להתעסק בשינויים, הם כל הזמן בדיונים עם עו"ד...ד"ר" ובהמשך: "ד"ר ליבנה אתה לא צריך לדאוג החגיגה תמשיך ואתה יכול להמשיך להצמיד את הקופה לחוף מבטחים".
81. כן נכתב בפרסום (שאינו ארוך) כי לפני 20 שנים קופת חולים מאוחדת הייתה הקופה הבולטת אבל היא לא השכילה להתקדם וכיום היא משתרעת רחוק מיריבותיה. ועוד נכתב: "בראש הצוות הדנטלי יושב רופא שיניים בשם יצחק ליבנה, מומחה לטיפול שורש, שסיים את התמחותו בצה"ל והפך לראש המערכת הדנטלית של מאוחדת. למה לכבס מילים, מדוע לא מחליפים את ההנהגה? מה קורה במאוחדת שרופא שיניים נדבק לכסא כמעט 20 שנה? למה בראש ההנהגה הדנטלית לא עומד מומחה לשיקום? למה אנדודנט? למה לא כלכלן? האם אין צורך בריענון השורות? אבל בקופה שבה למנכ"ל ולעלי תפקיד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- אחר יש היסטוריה של שחיתות אין זמן להתעסק בשינויים, הם כל הזמן בדיונים עם
עו"ד... (הנקודות, ללא המשך מלל, במקור – ר.פ.א.).
82. בהמשך הפרסום מובאות שתי פסקאות המתייחסות לפרסום בעיתונות לגבי פרשת
מאוחדת, אשר אינן מתייחסות לתובע.
83. התובע טוען כי באמור לעיל יש משום לשון הרע, וכי על רקע הפרסומים בעניין פרשת קופת
החולים, יש בפרסום כדי לקשור אותו לשחיתויות שנמצאו לכאורה בהתנהלות קופת
החולים.
84. אכן, את משמעותו של הפרסום, בעיני השומע או הקורא הסביר, יש לפרש בהתחשב בכלל
הטקסט, בהבדל ממשפטים מסוימים בלבד, וכן בהתחשב בנסיבות חיצוניות. עם זאת ככל
שמרחקים מלשון הכתוב ועוברים לבחינה של נסיבות נרחבות יותר, יש להקפיד כי לא
"יוכנס" לפרסום מה שאין בו.
85. אין חולק כי לא נכתב בפרסום כי התובע נגוע בשחיתות כלשהי, עם או בלי קשר לדו"ח
מבקר המדינה בעניין התנהלות קופת החולים, ולא כי בדו"ח נזכר התובע באופן כלשהו. גם
לא נכתב כי עקב שחיתות מונה התובע לתפקידו או נשאר בתפקידו.
86. למעשה, לא פורסם דבר בגנות התובע או בתפקודו. כל שפורסם הוא ביקורת על העובדה
שהוא משמש בתפקידו שנים רבות שעה שלדעת הכותב, כעולה מהדברים, יש לרענן את
השורות. לא יכולה להיות מחלוקת כי ביקורת כאמור היא ביקורת לגיטימית. לצורך זה אין
צורך שהמפרסם יערוך בדיקה לגבי איכות תפקודו של התובע. אדם יכול לסבור כי ראוי
שנושאי תפקידים בכירים יעשו כן תקופה קצובה וכי יש יתרון בעצם ריענון השורות.
87. הקשר היחידי המופיע בכתבה בין השחיתות בקופת החולים לבין משך שהייתו של התובע
בתפקיד הוא הבעת הדעה כי ראשי קופת החולים עסוקים בענייניהם האישיים ולא בניהול
המיטבי של קופת החולים. לגבי עניין זה לא יכול להיות ספק שמדובר בהבעת דעה בסגנון
סרקסטי ולא בקביעת עובדה שכן אף קורא סביר לא יחשוב שכותבי הפרסום קיבלו דו"ח
פעילות שעתית של ראשי קופת החולים והם מוסרים דיווח על התפלגות השעות שהם
מקדישים לנושאים השונים. כך גם לגבי התצלום. אף קורא סביר לא יחשוב שמדובר
בתצלום של התובע. מדובר בתצלום הבא לרקע כתבה, שאין לו משקל רב בנסיבות
התצלום והעניין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

88. העובדה שנעשה פרסום של דו"ח מבקר המדינה, ובעקבות זאת פרסומים נוספים לגבי התנהלות גורמים בקופת החולים, אין בה משום טעם לאסור התבטאויות הקשורות לעניינים נוספים הראויים לדעת המפרסם בביקורת, ולא ניתן לטעון כי פרסומים כאלה, על רקע פרשת קופת החולים נהיו לאסורים בפרסום. נהפוך הוא, טבע הדברים הוא שדיון בביקורת נוקבת על התנהלות קופת החולים תעורר נושאי משנה של ביקורת הקשורים בקופת החולים. בכך שיש ביקורת בנושאים נוספים הקשורים להתנהלות קופת החולים אין כדי לומר, במישרין או ברמיזה, שמושאי הביקורת הם מושחתים. דווקא הציפייה כי כאשר יש פרסום פרשה עם ביקורת נוקבת ביחס להתנהלות קופת החולים, לא תהיה התייחסויות לעניינים נוספים בקשר להתנהלותה, הטעונים לדעת המפרסם תיקון, יש בה משום סתימת פיות תוך "תפיסת טרמפ" על הנסיבות החיצוניות של פרסום הפרשה.

89. התובע מלין, בנוסף, על כך שנכתב בפרסום כי קופת החולים בלטה בעבר מבין קופות החולים ועכשיו הם מדשדשת, ולשיטתו הכוונה בכך היא שקופת החולים לרבות מערך רפואת השיניים מדשדש, ועוד הוא מלין על כך שהנתבעים לא ביצעו לגבי כך עבודת מחקר ולא הציגו את התשתית הראייתית לאמירות אלה. גם בהקשר זה אינני מקבלת את טענות התובע. האם כל ביקורת על קופת החולים, שאינה מציינת במפורש כי היא אינה חלה על מערך רפואת השיניים שלה, במסגרת בה יש התייחסות לתובע, הנה בבחינת לשון הרע על התובע? על כך וודאי שיש להשיב בשלילה. אף אילו נכתב כי מערך רפואת השיניים של קופת החולים מדשדש מאחור לעומת יתר קופות החולים לא היה בכך אלא הבעת דעה לגיטימית, וגם בגין כך לא הייתה בידי התובע עילת תביעה.

90. טענה נוספת בפי התובע בסיכומיו היא על הפסקה בה נאמר: **"פרשיות השחיתות בקופת חולים מאחדת שבהן מעורבים על פי החשד המנכ"ל.. וכמה חברי הנהלה ממלאי תפקידים בכירים ספקים חשובים ואחרים יועברו בקרוב לחקירת המשטרה – כך החליט באחרונה מבקר המדינה מיכה לינדנשטראוס"**. התובע טוען כי בדברים אלה יצרו עושי הפרסום רושם שגם התובע הוא חלק מאותם בעלי תפקידים בכירים הנגועים בשחיתות. כאמור, עצם אזכור השחיתות שנבדקה בקופת החולים ואשר לא יוחסה לתובע, אך הובאה בהקשר לכך שהקופה אינה מתנהלת כראוי, אין בו כדי לייחס לתובע שחיתות, ואין בידי התובע עילה לאסור פרסום כאמור.

91. התובע טוען כי הנתבעים אינם יכולים להעלות הגנה של הבעת דעה משום שלא טענו בכתב ההגנה לאמת הפרסום. הנתבעים טענות במפורש בסעיפים 12, 13, 14, 25, 29 ו- 31 לכתב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

1 ההגנה המתוקן (שהוגש בעקבות הגשת כתב תביעה מתוקן) כי מדובר בביקורת לגיטימית,
2 וכי עומדת להם חירות הביטוי (סעיף 30 לכתב ההגנה המתוקן) ובכך העלו במפורש את
3 טענה ההגנה של הבעת דעה.
4
5 92. הבעת הדעה בעניינינו אף לא הייתה על כך שהתובע בוחר להישאר בתפקידו שנים רבות
6 אלא על מנהלי הקופה שאינם רואים לנכון לרענן את השורות. אולם, גם אם תימצא בכך
7 ביקורת כלפי התובע, הרי שמדובר בהבעת דעה הזוכה להגנת החוק.
8
9 93. השאלה מתי פרסום נכנס לגדר "הבעת דעה" נקבעת על-פי הפסיקה, והבעת דעה בעניינים
10 הקבועים בחוק - תהייה מוגנת.
11
12 94. בניגוד לנטען על ידי התובע, הגנות הבעת דעה אינן מותנות בכך שתוכן הפרסום המשמיע
13 היה אמת, ואף אינן מותנות בכך שהיה בהן עניין ציבורי (ראו: שנהר, שם בעמ' 307). תנאים
14 אלה מתקיימים בהגנה של אמת הפרסום על פי סעיף 14 לחוק. הדרישה היא שהפרסום יובן
15 כדעה, וייכנס לאחת מהאפשרויות המפורטות בסעיפים הקטנים לסעיף 15, וכך הוא
16 בעניינינו. הפרסום לפיו אין מקום לכהונה כה ארוכה בתפקיד איננו בא לשקף מציאות
17 אובייקטיבית אלא מחשבה סובייקטיבית. אין מדובר ב"אמת" או "שקר" אלא בדעה,
18 שאפשר להחזיק בה, ואפשר שלא. על עצם העובדה שהתובע שימש בתפקידו שנים רבות
19 ברציפות, אין מחלוקת, הדעה שעצם הישארות אדם בתפקיד שנים רבות אינה רצויה, היא
20 דעה לגיטימית, ולפיכך לא היה צורך בהבאת עובדות ונתונים אודות איכות תפקודו של
21 התובע או שביעות הרצון של מנהליו מתפקודו.
22
23 95. גם פרסום של הבעת דעה עשוי להקים לנפגע עילה על פי החוק, כאשר זו עלולה לגרום לו
24 אחת הפגיעות המנויות בסעיף 1 לחוק. עם זאת, סעיף 15 לחוק קובע, בין היתר, הגנות
25 העשויות לפטור מפרסם של דעה מאחריות וקובע בהקשר זה בין היתר הגנה על הבעת דעה
26 על התנהגות הנפגע בתפקיד ציבורי או בקשר לעניין ציבורי [סעיף 15(4) לחוק]. ה"עניין
27 הציבורי" בפרסום נשוא התובענה היה בשאלה האם ראוי בתפקיד בו נושא התובע ישמש
28 אדם שנים רבות, כאשר, כאמור, למעשה, הביקורת מופנית כלפי מנהלי הקופה, אך גם אם
29 יש לראותה כמופנית כלפי התובע עצמו, מדובר בביקורת בקשר לעניין ציבורי. "ההתנהגות
30 שבקשר אליה תהיה הבעת הדעה מוגנת היא התנהגות של הנפגע "בקשר לעניין ציבורי"
31 וכן התנהגותו בשורה של תפקידים ציבוריים המוגדרים בסעיף... (ראו: שנהר, שם בעמ'
32 323).
33

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

96. בנוסף חלוקים הצדדים בשאלה אם התובע הוא איש ציבור. דומה כי מי שמשמש בתפקיד בכיר בקופת חולים הוא איש ציבור במובן החוק.

97. התובע טוען כי הנתבעים לא עמדו בחובת תום הלב שהיא תנאי להגנה על פי סעיף 15 לחוק. אינני מקבלת טענה זו. כאמור מדובר בביקורת לגיטימית, שאינה נשענת ואינה צריכה להישען על עובדות, בכל הנוגע לתובע, למעט עובדה אחת שאינה שנויה במחלוקת והיא התקופה הארוכה בה הוא משמש בתפקידו. כוונת הכותב כעולה מהפרסום באה ממניע "נקי", הדעה כי ראוי שתהיה תחלופה בתפקיד. בניגוד לנטען על ידי התובע, הפרסום לא חרג מגדר הסביר. המפרסם לא חרג בדבריו מהביקורת שלו על משך הזמן בו נשא התובע בתפקיד ולא טען כלפיו וכלפי תפקודו דבר. הפרסום הוסר למרות שהנתבעים סברו שהפרסום לגיטימי, ולמרות שעד למקרה זה, לא נתקלו הנתבעים בדרישה להסרת פרסום.

98. מאחר והפרסום הוא פרסום מוגן על פי החוק אין מקום להידרש לכל יתר טענות התובע.

99. לאור כל האמור לעיל, לא היה בפרסום משום לשון הרע, ואף ככל שהיה, הפרסום היה בבחינת הבעת דעה המוגנת על-פי החוק, והנתבעים נהגו בתום לב.

100. משהפרסום הינו פרסום מוגן על פי החוק, לא הייתה גם רשלנות במעשי הנתבעים, באפשרם את העלאת הפרסום (ואף את פרסומו), ובכך שלא הסירו אותו במהירות רבה יותר.

ד. פסיקתא

התביעה נדחית.

התובע ישלם לנתבעים הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך 25,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד למועד התשלום בפועל.

ניתן היום, י"ז אלול תשע"ה, 01 ספטמבר 2015, בהעדר הצדדים.

רונית פינצ'וק

רונית פינצ'וק אלט, שופטת בכירה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42314-02-11 ליבנה נ' ליגמנט בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

1

2